

Filasprokkels !

Januari 2019.

Geef elkaar de hand !

© Can Stock Photo

Iemand een **hand geven** is in onder andere de westerse samenleving de gebruikelijke manier van een begroeting in algemene zin. Men biedt hierbij de ander de rechterhand aan en houdt elkaars hand kort vast, waarbij deze ook vaak op en neer geschud wordt. Dit gebruik heeft een oude oorsprong.

De gewoonte om iemand de hand te schudden, zo gaat het verhaal, is ontstaan in de middeleeuwen, "om aan te tonen dat je ongewapend was". Maar komt het ook echt daar vandaan?

Anderen maken er een heel fouilleerritueel van. "Middeleeuwse ridders voegden schudden aan de handdruk toe, om in de mouw verborgen wapens tevoorschijn te halen", schrijft de Franse bedrijfskundige Olivia Fox Cabane in het managementboek 'Het geheim van charisma'. "Zo is het handen schudden ontstaan."

Maar intuïtief klopt hier toch iets niet. Wie als rechtshandige een wapen wil verstoppen, doet dat logischerwijs juist in de linkermouw. Los nog van de vraag of het handen schudden onder wapendragers wel zo gebruikelijk was. "Het lijkt me curieus. Die mensen hebben vaak handschoenen aan", merkt mediëvist Robert Stein van de Universiteit Leiden op.

Teken van verbondenheid :

Het handen geven gaat in elk geval verder terug dan de Middeleeuwen.

De vroegst bekende handdruk werd vereeuwigd rond het jaar 845 voor Christus, op een mozaïek in de oude ruïnestad Nimrud in het huidige Noord-Irak. We zien hoe de Assyrische koning Salmanasser III de Babylonische koning Marduk-Zakir-Sumi I een hand geeft. Dat men de moeite nam het tafereel uit te beitsen, laat al zien dat fouilleren er waarschijnlijk niets mee te maken had: hier staan twee koningen die willen uitstralen dat ze bevriend zijn.

Sindsdien is de handdruk, als teken van verbondenheid, nooit meer weggeweest. In Homerus' Odyssee (circa 800 voor Christus) krijgt Odysseus een hand van de boodschappergod Hermes en later van al zijn bemanningsleden. Een paar eeuwen later wordt het afbeelden van handdrukken mode op Griekse grafreliëfs: de overledene ontmoet zijn familie, of misschien neemt hij juist afscheid. Ook de Romeinen kenden het gebaar, zegt oudheidkundige Jona Lendering. "Geef ze een hand, al zijn ze laag van stand", schreef Ovidius bijvoorbeeld over het begroeten van bedienden.

"Gaat het je om het begroetingsgebaar, dan is het handen schudden niet ouder dan de zeventiende eeuw", mailt Roodenburg. "Het verhaal over de mouwen en messen is inderdaad onzin". Pas in de 19de eeuw komt het handen schudden ter begroeting echt in zwang: overgewaaid als modegril uit Groot-Brittannië.

